

STANOVISKO

hlavného kontrolóra k návrhu viacročného rozpočtu obce Nemce na roky 2025 – 2026 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2024

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov **predkladám odborné stanovisko** k návrhu rozpočtu Obce Nemce na rok 2024, a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2025 – 2026.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA :

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu Obce Nemce na rok 2024 a viacročného rozpočtu na roky 2025 – 2026 z dvoch hľadísk :

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu:

1. 1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. **523/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. **583/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov, nariadení a zásad :

- č. **564/2004 Z. z.** o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov
- č. **369/1990 Zb.** o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov
- nariadenie vlády č. **668/2004 Z. z.** o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy
- č. **582/2004 Z. z.** o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení zmien a doplnkov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- č. **597/2003 Z. z.** o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov
- **opatrenie MF SR č. MF/010175/2004 – 42** zo dňa 08.12.2004 v znení zmien a doplnkov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
- Zásady hospodárenia s majetkom Obce Nemce a platnými VZN

1. 2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Obce Nemce :

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli Obce Nemce dňa 5.12.2023 a na webovej stránke obce od 5.12.2023 v zákonom stanovenej lehote, t. j. viac ako 15 dní pred jeho schválením v OZ v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu :

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatreniami MF SR č. MF/010175/2004 – 42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 Číslo: MF/008193/2023-411 uverejnenou vo Finančnom spravodaji. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na hore uvedené roky bola vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU :

Návrh rozpočtu vychádza zo schválených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 a z vývoja hospodárenia Obce Nemce v roku 2023 a v predchádzajúcich sledovaných rokoch.

C. TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU :

Rozpočet obce na príslušný kalendárny rok:

- Je základným nástrojom finančného hospodárenia v rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce, vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce,
- Je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy, spolu so štátnym rozpočtom a rozpočtami iných subjektov verejnej správy,
- Je súčasťou viacročného rozpočtu obce, ktorý je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky obce a sú v ňom vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce na tri rozpočtové roky. Je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na :

a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2024

b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2025

c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2026

Podľa § 9 ods. 2 - Súčasťou rozpočtu obce je aj schválený rozpočet obce na bežný rozpočtový rok 2023, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka

2023 a údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva rozpočtové roky (2021,2022)

Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenom b) a písmenom c) **nie sú záväzné.**

Viacročný rozpočet na roky 2025 – 2026 je zostavený v rovnakom členení v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok.

Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov vnútorne členený na

- a) bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálové príjmy a výdavky
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2024 – 2026 sú vyjadrené vzťahy:

- a) Štátu k rozpočtu obce ktorými sú:
 - podiely na daniach v správe štátu
 - dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy
 - ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte
- b) obce k právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv
- c) obce k zriadeným rozpočtovým a príspevkovým organizáciám – školské zariadenie - materská škôlka
- d) obce k zriadeným právnickým osobám – obec Nemce nie je zriaďovateľom žiadnej právnickej osoby
- e) obce k rozpočtom iných obcí, ako aj finančné vzťahy k rozpočtu vyššieho územného celku, do ktorého územia obec patrí, ak plnia spoločné úlohy.

Návrh rozpočtu vychádza z plánovaných investičných úloh a z vývoja hospodárenia obce za predchádzajúce roky.

Rozpočet výdavkov je koncipovaný tak, aby prednostne zabezpečoval krytie všetkých záväzkov vyplývajúcich z povinností samosprávy.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu Obce Nemce na roky 2025 – 2026 a návrh rozpočtu na rok 2024.

Návrh rozpočtu obce na rok 2024 sa skladá z:

- bežný rozpočet, ktorý je zostavený ako prebytkový
- kapitálový rozpočet, ktorý je zostavený ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu je krytý príjmami z bežného rozpočtu,
- Výdavky na finančné operácie sú zostavené ako schodkové, kryté príjmami z bežného rozpočtu.

Návrh rozpočtu v €

Rok		2021	2022	U 2023	OS 2023	2024	2025	2026
Bežné	Príjmy	440 013	497 168	508 115	523 464	524 712	540 625	581 501
	Výdavky	418 750	474 738	476 220	486 809	500 384	526 546	550 151
	Schodok/Prebytok	21 264	22 430	31 895	36 655	24 328	14 079	31 350
Kapi - tálové	Príjmy	177 448	23 065	0	0	0	0	0
	Výdavky	243 516	14 900	32 767	20 919	15 200	0	0
	Schodok/Prebytok	-66 067	8 165	-32 767	-20 919	-15 200	0	0
Spolu	Príjmy	617 462	520 233	508 115	523 464	524 712	540 625	581 501
	Výdavky	662 265	489 638	508 987	507 728	515 584	526 546	550 151
	Schodok/Prebytok	-44 804	30 595	-872	15 736	9 128	14 079	31 350
Finančné operácie	Príjmy	59 456	754	401	401	0	0	0
	Výdavky	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128
	Schodok/Prebytok	50 328	-8 374	-8 727	-8 727	-9 128	-9 128	-9 128
Celkom	Príjmy	676 918	520 988	508 515	523 865	524 712	540 625	581 501
	Výdavky	671 394	498 767	518 115	516 856	524 712	535 674	559 279
	Schodok/Prebytok	5 524	22 221	-9 599	7 009	0	4 951	22 222

Ako z uvedeného prehľadu vyplýva, rozpočet obce pre rok 2024 je navrhnutý ako vyrovnaný. Rozpočty obce pre roky 2025 a 2026 sú navrhnuté ako prebytkové.

Podľa § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z., podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami. Rozpočtovú klasifikáciu tvorí druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia, ekonomická klasifikácia a funkčná klasifikácia a je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Predložený viacročný návrh rozpočtu je spracovaný podľa platnej rozpočtovej klasifikácie schválenej Opatrením MF SR č. MF/010175/204-42 z 8. 12. 2004 v z.n.p., ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej

klasifikácie a vyhlášky ŠÚ SR č. 195/2003 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy podľa funkcií – funkčná klasifikácia.

Rozpočet príjmov

Návrh viacročného rozpočtu príjmov tvoria bežné a kapitálové príjmy, ktoré majú z hľadiska ekonomickej klasifikácie nasledovnú štruktúru:

Klasifikácia							
	2021	2022	U 2023	OS 2023	2024	2025	2026
Vlastné príjmy	415 981	467 710	496 701	496 584	507 216	523 129	564 005
<i>v tom: Daňové príjmy</i>	405 177	450 357	477 959	478 917	488 176	504 289	545 315
v tom: podielové dane	353 445	391 421	409 229	410 027	419 256	435 369	476 395
miestne dane	22 406	29 076	25 500	25 500	25 500	25 500	25 500
dane za tovary a služby	29 326	29 861	43 230	43 390	43 420	43 420	43 420
<i>Nedaňové príjmy</i>	10 804	17 353	18 742	17 667	19 040	18 840	18 690
v tom: príjmy z podnik. a vlastn. majetku	4 564	10 797	11 880	11 910	13 420	13 420	13 420
administr.a iné poplatky	5 129	4 894	5 047	5 182	4 935	4 735	4 585
úroky	0	0	10	0	0	0	0
iné nedaňové príjmy	1 111	1 662	1 805	575	685	685	685
Granty a transfery	13 385	15 927	2 514	8 877	2 396	2 396	2 396
Príjmy rozpočtu MŠ	10 648	13 531	8 900	18 002	15 100	15 100	15 100
Bežné príjmy spolu	440 013	497 168	508 115	523 464	524 712	540 625	581 501
Kapitálové príjmy	177 448	23 065	0	0	0	0	0
Kapitálové príjmy MŠ	0	0	0	0	0	0	0
Príjmové fin. operácie	58 779	0	0	0	0	0	0
Príjmové fin. operácie MŠ	677	754	401	401	0	0	0
Príjmy celkom	676 918	520 988	508 515	523 865	524 712	540 625	581 501

Najvýznamnejšou zložkou v návrhu rozpočtu príjmov predstavuje príjem zo štátneho rozpočtu – tzv. podielové dane.

Medzi možné riziká neplnenia rozpočtu obce na rok 2024 sú:

- výška podielovej dane z príjmov FO v príjmovej časti rozpočtu. Riziko neplnenia daní v príjmovej časti kvôli aktuálnej inflačnej situácii. Pre rok 2024 sa v rozpočte plánuje 2 % nárast v príjme podielových daní ako v roku 2023. Obec však vie operatívne upraviť rozpočet v roku 2023 podľa danej skutočnosti.
- výber dane z nehnuteľností, za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- neplnenie príjmovej časti rozpočtu v oblasti nájmov a ostatných.

Rozpočet výdavkov

Návrh viacročného rozpočtu výdavkov tvoria bežné a kapitálové výdavky, ktoré majú z hľadiska funkčnej klasifikácie nasledovnú štruktúru:

	Funkčná klasifikácia							
		2021	2022	U 2023	OS 2023	2024	2025	2026
	Bežné výdavky:							
1	Všeobecné verejné služby	178 300	194 863	189 778	197 794	211 843	218 841	220 349
2	Civilná ochrana	155	173	188	188	194	196	198
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	12 130	10 496	3 102	8 356	4 382	5 592	5 802
4	Ekonomická oblasť	17 766	30 905	13 815	14 890	13 347	13 147	18 447
5	Ochrana životného prostredia	57 484	58 604	61 145	66 054	64 960	67 460	69 780
6	Rozvoj obcí	12 649	13 053	16 710	18 059	16 270	20 070	22 975
7	Zdravotníctvo	5 967	388	390	2 771	1 940	440	450
8	Rekreácia a kultúra	42 095	71 699	77 211	61 228	58 988	70 340	80 790
9	Vzdelávanie	957	407	101	3 556	150	200	250
10	Sociálne zabezpečenie	2 955	1 002	2 150	620	4 950	6 900	7 750
Bežné výdavky spolu		330 459	381 590	364 590	373 516	377 024	403 186	426 791
Bežné výdavky MŠ		88 291	93 148	111 630	113 293	123 360	123 360	123 360
	Kapitálové výdavky:							
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	19 891	0	0	0	0	0	0
4	Ekonomická oblasť	11 794	0	0	1 215	15 200	0	0
5	Ochrana životného prostredia	0	0	0	0	0	0	0
6	Rozvoj obcí	0	0	10 000	0	0	0	0
7	Zdravotníctvo	0	0	10 000	7 704	0	0	0
8	Rekreácia a kultúra	211 831	14 900	12 767	12 000	0	0	0
9	Vzdelávanie	0	0	0	0	0	0	0
Kapitálové výdavky spolu		243 516	14 900	32 767	20 919	15 200	0	0
Kapitálové výdavky MŠ		0	0	0	0	0	0	0
	Výdavkové fin. operácie:							
1	Všeobecné verejné služby	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128
Výdavkové finančné operácie		9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128	9 128
Výdavky celkom		583 102	405 618	406 485	403 563	401 352	412 314	435 919
Výdavky celkom vrátane MŠ		671 394	498 767	518 115	516 856	524 712	535 674	559 279

Na základe predpokladaných zdrojov v príjmovej časti bežného rozpočtu bol zostavený návrh rozpočtu výdavkov.

Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výkonu samosprávnych pôsobností obce, úhradu záväzkov, financovanie nákladov preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov spojených so správou a údržbou majetku.

Záver

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2026 a návrh rozpočtu obce na rok 2024 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi - zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi obce.

Návrh rozpočtu bol verejne sprístupnený v obci spôsobom obvyklým v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

ZÁVER

V súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu obce Nemce na rok 2024 schváliť a rozpočet na roky 2025 a 2026 vziať na vedomie.

Vypracovala: Ing. Katarína Malachovská, hlavná kontrolórka obce
V Banskej Bystrici, 6.12.2023